

KESKKONNAAMET

Selektor Projekt OÜ
tarmo@selektor.ee

Teie 11.04.2025

Meie 12.05.2025 nr 6-2/25/6318-4

Arvamus riigitee 4 Päädeva-Haimre lõigu 2. etapi ehitusprojekti kohta

Esitasite Keskkonnaametile¹ kooskõlastamiseks riigitee 4 (E67) Tallinn-Pärnu-Ikla km 62,2-70,2 Päädeva-Haimre lõigu 2+2 sõidurajaga maantee ehitusprojekti 2. etapi². 2. etapp käsitleb km 64,8-68,2 Orgita-Haimre lõigu ehitusprojekti. Projekt tugineb riigitee 4 Tallinn-Pärnu-Ikla (E67) km 62,2-78,8 Päädeva-Konuvere teelõigu eelprojekti keskkonnamõjude hindamise (KMH) aruande tulemustele.

EELIS³ andmetel asuvad projekteeritud tööd osaliselt Märjamaa järtade maastikukaitsealal ja Märjamaa looduskaitsealal. Looduskaitseaduse (LKS) § 14 lg-s 1 ei sätestata projekti kooskõlastamise vajadust Keskkonnaametiga. Eelöeldust lähtuvalt loobub Keskkonnaamet ehitusprojekti kooskõlastamisest.

Projektmaterjalidele on lisatud juurde ka KMH eelhindang⁴, mille eesmärgiks on muuhulgas otsustajale (Transpordiamet) anda täiendav ülevaade Päädeva-Konuvere KMH aruandes esitatud meetmete ja tingimuste aja- ja asjakohasusest olulise ja/või ebasoodsa mõju vältimiseks. Paralleelselt käesoleva tööga koostab Alkranel OÜ Päädeva-Orgita lõigule keskkonnanähtumiskava, mis sisaldab täiendavaid meetmeid keskkonnamõjude ehitustegevuse ajaks.

Käesoleva projektile eelprojektile on koostatud eelmainitud KMH⁵. Keskkonnaamet on eelnevalt oma pädevusvaldkonda kuuluvad märkused ja seisukohad valdavalt edastanud KMH menetluse jooksul. Põhiprojektis on KMH tulemustega arvestatud (põhiprojekti seletuskirja Keskkonnakaitse ptk-s 2.12 on loetletud KMH aruande ebasoodsa keskkonnamõju ennetamise ja vähendamise meetmed). Loetletud on ka leevendusmeetmed ebasoodsate mõjude minimeerimiseks ja ärahoidmiseks. Palume projektmaterjalide täiendamisel arvestada järgnevaga:

Põhiprojekti seletuskiri ja joonised

1. Ptk-s 2.12.2 (lk 34) on loetelus nimetatud uus liigi leiukoht (kantud EELIS-sse PlutoF andmestiku alusel märtsis 2025) - II kaitsekategooria liigi punane tolmepea (*Cephalanthera*

¹ Registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 11.04.2025 nr 6-2/25/6318-2 all.

² Koostaja: Selektor Projekt OÜ (töö nr MA17446).

³ Eesti Looduse Infosüsteem, Keskkonnaagentuur.

⁴ Koostaja: Alkranel OÜ (töö nr P24007).

⁵ Transpordiameti poolt 08.08.2023 otsusega nr 1.1-2/23/130 nõuetele vastavaks tunnistatud.

rubra) leiukoht KLO9350852 koos lisainfoga: *piirneb eelprojektiga kavandatud põhitrassiga*. EELIS-s on selle kohta kirjas: 2 taime maanteetrassi äärsel rohumaal, teest u. 5-6 meetrit metsapiiril. Seega on vajalik ka nende taimede ümberasustamine tee-ehituse mõjualast välja.

2. Ptk-s 2.12.2 (lk 34) (ka KMH eelhinnangu lk 15 ja 35 on seda liiki käsitletud) on punase tolmpa kohta kirjas: *Lisandunud liigi punane tolmpa leiuala piirneb eelprojektiga kavandatud põhitrassiga, mistõttu jääb selle liigi leiuala osaliselt ehitusalasse (käsitletud täpsemalt eelhinnangu ptk 3.9)*. Eelhinnangus on käsitletud väikest kattumist punase tolmpa elupaigaga, mis on puhver ümber PlutoF andmebaasi kantud leiupunkti, kuid tegelikku isendite asukohta kirjeldab vaatlusele lisatud tekst, mis täpsustab, et isendid on metsäärsel rohumaal (teest 5-6 m). Ekspert peab punase tolmpa taimed juunikuus üles otsima ja kui taimed jäävad tee-ehitusele ette või selle otsesse mõjualasse, tuleb ka need ümber asustada, sest II kaitsekategooria liigi isendite kahjustamine on seadusega keelatud. Praegu lähtub analüüs liigi varest asukohast ja seepärast ei ole eelhinnangus soovitatud meetmed piisavad.
3. Ptk-s 2.12.3 (lk 35) (ka KMH eelhinnangu lk 16) on kirjas: *Hävivad taimekooslused (väärtusklass I, vt KMH aruande lisa A4) tee ehitusalalt teisaldada. Hoolikalt kooritud taimekamarat kasutada uute teeäärte haljastamisel või lähedaloleva inimtegevuse tõttu tugevalt kahjustada saanud alade (nt ammenduvate paekarjäärde) korrastamisel. Teeäärte haljastamiseks kasutatavat kamarat ladustada ühes kihis ning mitte üle aasta. Teisaldamiseks tellida eraldi projekt (metoodika nt vt „Paevälja alvarikoosluse esinduslikkuse ja ümberasustamisvõimaluste uuring”, OÜ Nordic Botanical 2019)*. Sarnane mõte oli käsitletud ka KMH aruandes (lk 123).

Elupaigatüübilt 6210 niidukamar tuleks teisaldada samale alale, kuhu paigutatakse püst-linalehikuga niidukamar (vähemalt nii palju kui sinna mahub). Teeäärte haljastuses võib kasutada vaid seda osa, mis linalehiku alale ei mahu. Õige on need ribad paigutada teest kaugemale, et teehoolduses kasutatavate kemikaalide mõju oleks minimaalne ja ala niidetakse harvemini

4. Ptk-s 2.12.2 (lk 37) on väljavõtted harivesiliku uuringust⁶: Kuival maal toitub ja viibib harivesilik harva, mistõttu on eksperthinnangut kirjutanu seisukohal, et konkreetsetes asukohtades, kolmest küljest piiratud (järta põhja- ja lõunakallas on suhteliselt järskude servadega metsamaa ja idakallas on järsunõlvuline olemasoleva tee muldkeha), suhteliselt kõrgete kallastega Märjamaa järta madalikku ümbritsev metsamaa pole kõnealustele loomadele sobiv kooslus, et nad neid aktiivselt asustaksid. Keskkonnaameti hinnangul on tegu eksitava väitega, sest liigi vana kaitsetegevuskava järgi siirduvad vesilikud peale sigimise lõppu maismaale toituma, et talvitumiseks valmis olla. Ka talvitumine toimub maismaal sigimisveekogu lähiümbruse lehtmetsades. Samas ei liigu liik üldjuhul sigimisveekogust kaugemale kui 500 m. Seega ei saa kuidagi väita, et sigimisveekogude ümbrus ei ole liigile oluline ja liik peamiselt vees viibib.
5. Projekti seletuskirja ptk-s 2.12.2 (lk 33) ja KMH eelhinnangus (ptk 1.3.4 (lk 12)) on kirjas, et projektala piirneb Märjamaa järtade maastikukaitseala ja Märjamaa looduskaitsealaga. Joonistelt ilmneb, et kavandatavad tegevused osaliselt kattuvad kaitstavate loodusobjektidega (sh nt raadamine - ptk-s 2.12.3 (lk 36) on kirjeldatud Märjamaa kaitsealadel raadamise tingimusi). Palume dokumentides seda faktiviga korrigeerida.

⁶ Koostaja: Keskkonnaagentuur Viridis OÜ.

6. Põhiprojekti jooniste tingmärkide joonisel (AP-0) ei ole kujutatud looduskaitseala/kaitstava loodusobjekti tingmärki (ristuvad rohelised jooned nt piirangute skeemil - MA17446-2_PP_TL_PS-1_Piirangute-skeem.pdf). Palume täiendada.

Harivesiliku eksperthinnang (Keskkonnaagentuur Viridis OÜ)

7. Lk-l 4 esimeses lõigus on kirjas: *...lõpptulemusena paraneb kahepaiksete sh ka harivesiliku ja teiste roomajate läbipääs muldkehast*. Eelnevast tekstist ei jää muljet, et ekspert peaks harivesilikku roomajaks, kuid antud lause tuleks parandada, et kahepaikseid ei peetaks roomajate hulka kuuluvaks.
8. Lk-l 4 on kirjutatud: *...kahepaiksete elu- ja kasvukoha...* Korrektsem oleks siiski kahepaiksete elu- ja sigimispaik, kasvukoht öeldakse pigem taimede ja seente puhul.

Ulukite ja kahepaiksete läbipääsude eksperthinnang (Keskkonnaagentuur Viridis OÜ)

9. Lk-l 6 on ekslikult kirjutatud: *Eksperthinnang vesihariliku osas*.
10. Lk-l 8 on kirjas: *Kuival maal toitub ja viibib harivesilik harva...* Tegu on siiski eksitava väitega, sest liigi vana kaitsetegevuskava järgi siirduvad vesilikud peale sigimise lõppu maismaale toituma, et talveks valmis olla. Ka talvitumine toimub maismaal. Samas ei liigu liik üldjuhul sigimisveekogust kaugemale kui 500 m.

KMH eelhinnang

11. KMH eelhinnangu tiitellehel on töö osana kirjeldatud ekslikult Päädeva-Haimre 1. etappi. Palume parandada, et eelhinnang käsitleb 2. etappi.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Helen Manguse
juhataja
keskkonnakorralduse büroo

Teadmiseks: Transpordiamet

Olavi Randver 525 4935 (looduskasutus)
olavi.randver@keskkonnaamet.ee

Rita Miller 5301 1496 (loodushoiutööd)
rita.miller@keskkonnaamet.ee

Karl Markus Wahlberg 5885 7049 (keskkonnakorraldus)
karl.wahlberg@keskkonnaamet.ee